ex libris Institut für Indologie Universität zu Köln

रमसवशं......Gīt. °वासा a musk-bag. **–मन्द्रः** N. of a class of elephants; Rām. 1. 6. 25. **–मांसम्** venison. **–मातृका** a doe. **–मासः** the month of Mārgaśīrṣa. **–मुखः** the sign *Capricornus* of the zodiac. **–यूथम्** a herd of deer. **–राज्** *m.* 1 a lion; पतिते पतङ्गमृगराजि निजप्रतिबिम्बरोषित इवाम्बुनिधौ Śi. 9. 18. –2 a tiger. –3 the sign *Leo* of the zodiac. **–राजः** 1 a lion; शिलाविभङ्गैर्मृगराजशावस्तुङ्गं नगोत्सङ्गमिवारुरोह R. 6. 3. –2 the sign *Leo* of the zodiac. –3 a tiger. –4 the moon. °धारिन्, °लक्ष्मन् *m.* the moon. **–रिपुः** 1 a lion. –2 the sign *Leo*. **–रोमम्** wool. °जम् a woollen cloth. **–रोचना** yellow pigment. **–रोम, –रोमज** *a.* woolen. **–लाञ्छन, –लक्ष्मन्** *m.* the moon; अङ्काधिरोपितमृगश्चन्द्रमा मृगलाञ्छनः Śi. 2. 53. °जः the planet Mercury. **–लेखा** the deer-like streak on the moon; मृगलेखामुषसीव चन्द्रमाः R. 8. 42. **–लोचनः** the moon. (**–ना, –नी**) a fawn-eyed woman. **–लोमिक** woollen. **–वधू** a female deer, doe. **–वल्लभः** a kind of grass (कुन्दर). **–वाहनः** wind. **–वीथिका, वीथी** N. of that portion of the moon's course which includes the constellations श्रवणा, शतभिषज् and पूर्वाभाद्रपदा. **–व्याधः** 1 a hunter. –2 Sirius or the dogstar. –3 an epithet of Śiva. **–शायिका** the reclining posture of a deer. **–शावः** a fawn; मृगशावैः सममेधितो जनः Ś. 2. 19. **–शिरः, –शिरस्** *n.*, **–शिरा** N. of the fifth lunar mansion consisting of three stars. **–शीर्षम्** the constellation मृगशिरस्. (**–र्षः**) the lunar month Mārgaśīrṣa. **–शीर्षन्** *m.* the constellation मृगशिरस्. **–श्रेष्ठः** a tiger. **–हन्** *m.* a hunter.

मृगणा [मृग्-युच् टाप्] 1 Searching, looking out for, research. –2 Investigation, inquiry.

मृगयस् *m.* Ved. A wild animal; धन्वान्वा मृगयसो वि तस्थुः Ṛv. 2. 38. 7.

मृगया [मृगं यात्यनया या घञर्थे क] Hunting, chase; मिथ्यैव व्यसनं वदन्ति मृगयामीदृग्विनोदः कुतः Ś. 2. 5; मृगयापवादिना माठव्येन Ś. 2; so मृगयावेष, मृगयाविहारिन् &c. **–Comp.** **–अरण्यम्, –वनम्** a park. **–क्रीडनम्, –क्रीडा** pleasure of hunting. **–धर्मः** the rules of hunting. **–यानम्** a hunting expedition. **–रसः** the pleasure of the chase. **–व्यसनम्** a hunting accident.

मृगयुः [मृग-अस्त्यर्थे युच्] 1 A hunter, fowler; यथा नयत्यसृक्पातैर्मृगस्य मृगयुः पदम् Ms. 8. 44; हन्ति नोपशयस्थोऽपि शयालुर्मृगयुर्मृगान् Śi. 2. 80. –2 A jackal. –3 An epithet of Brahman.

मृगव्यम् 1 The chase, hunting; अयमेव मृगव्यसत्रकामः Ki. 13. 9. –2 A target, butt (in archery).

मृगावित् (**द्**) A hunter; भ्रातरि न्यस्य यातो मां मृगाविन् मृगयामसौ Bk. 5. 82.

मृगित *a.* [मृग्-क्त] 1 Chased, pursued, hunted. –2 Sought, searched for –3 Asked, solicited.

मृगी 1 A female deer, doe. –2 Epilepsy. –3 N. of a particular class of women. **–Comp.** **–दृश्** *f.*, **–लोचना** &c. a woman with eyes like those of a doe or fawn. **–पतिः** an epithet of Kriṣṇa.

मृग्य *a.* [मृग्-ण्यत्] 1 To be sought or inquired after, to be hunted; तत्र मूलं मृग्यम्. –2 Questionable, uncertain.

मृज् I. 1 P. (मार्जति) To sound. -II 2 P., 10 U. (मार्ष्टि, मार्जयति-ते, ममार्ज-मार्जयांचकार-चक्रे, अमार्जीत्-अमार्क्षीत्, अममार्जत्-त, मार्जिष्यति, मार्क्ष्यति, मार्जयिष्यति-ते, मार्जितुम्-मार्ष्टुम्, मार्जयितुम्, मृष्ट, मार्जित, *desid.* मिमृक्षति or मिमार्जिषति) 1 To wipe or wash off, cleanse, clean, sweep clean (fig. also); स्वेदलवान् ममार्ज Śi. 3. 79; दोषप्रवादममृजन् 5. 28; यत्पूर्वं विधिना ललाटलिखितं तन्मार्जितुं कः क्षमः Bh. 2. 93; त्यागेन पत्न्याः परिमार्ष्टुमैच्छत् R. 14. 35. –2 To rub, stroke. –3 To make smooth, curry (as a horse). –4 To deck, adorn. –5 To purify, wash with water, sharpen; लुलुः खड्गान् ममार्जुश्च ममृजुश्च परश्वधान् Bk. 14. 92 (शुद्धान् चक्रुः or शोधितवन्तः).

मृजः A kind of drum.

मृजा [मृज्-अङ्] 1 Cleansing, purifying, washing, ablution; परया मृजया हीनां कृष्णपक्षे निशामिव Rām. 5. 19. 16. –2 Cleanliness, purity; मृजान्वया स्नेहमिव स्रवन्तीः (......शस्यविशेष-पङ्क्तीः) Bk. 2. 13 (शुद्धि) –3 Complexion, pure skin or clear complexion.

मृजावत् *a.* 1 Possessed of cleanliness; मृजावान् स्यात् स्वयूथ्येषु Mb. 12. 120. 10. –2 Possessed of good dress; परिद्यूनान् व्रतवती किमुताद्य मृजावतः Mb. 1. 202. 7.

मृजित *a.* Wiped off or away, cleansed, removed, rubbed &c.

मृञ्ज् 1 P. (मृञ्जति) To sound.

मृड् 6, 9 P. (मृडति, मृड्नाति) 1 To be gracious, be pleased. –2 To forgive, pardon. –3 To delight, gladden; इन्द्रारिव्याकुलं लोकं मृडयन्ति युगे युगे Bhāg. 1. 3. 28. –4 To be delighted or happy.

मृडः An epithet of Śiva; जनसुखकृते सत्त्वोद्रिक्तौ मृडाय नमो नमः Śiva-mahimna S. 30.

मृडनम् Favouring, showing grace.

मृडा, मृडानी, मृडी An epithet of Pārvatī; शङ्के सुन्दरि कालकूटमपिबत् मूढो मृडानीपतिः Gīt. 12.

मृडीकः 1 N. of Śiva. –2 A fish. –3 A deer.

मृडङ्कुणः A boy; L. D. B.

मृण् 6 P. (मृणति) To kill, slay, destroy.

मृणालः, –लम् [मृण-कालन्] The fibrous root of a lotus, a lotus-fibre; भङ्गेऽपि हि मृणालानामनुबध्नन्ति तन्तवः H. 1. 91; सूत्रं मृणालादिव राजहंसी V. 1. 19; Ṛs. 1. 19; V. 3. 13. **–लम्** The root of a fragrant grass (वीरणमूल). **–Comp.** **–कण्ठः** a particular aquatic bird. **–भङ्गः** a bit of a lotus-fibre. **–सूत्रम्** the fibre of a lotus-stalk,